

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

1 grudnia 2020

nr 90 (LXXV)

cena: 13 Kč

WIADOMOŚCI
POMAGAJĄ,
BO MA TO SENS
STR. 2-3

REGION
DNI OTWARTE
W INTERNECIE?
STR. 5

SPORT
STALOWNICY
W FOTELU LIDERA
STR. 8

Do startu, gotowi, odmrażanie!

WYDARZENIE: Już raz wiosną byliśmy tego świadkami. Teraz będziemy po raz drugi. Od czwartku rozpocznie się pierwsze znaczące w jesiennej fali epidemii koronawirusa rozmrażanie gospodarki. Zielone światło restauracjom, hotelom, sklepom czy zakładom fryzjerskim dał w niedzielę minister zdrowia. Od 3 grudnia w całej RC będzie obowiązywał trzeci stopień zagrożenia w pięciostopniowej skali systemu przeciwepidemicznego PES.

• W kawiarni „Mono Cafe” cieszą się, że znów będą mogli działać.
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Beata Schönwald

Do ponownego otwarcia interesu przygotowuje się Marek Jachnicki, właściciel kawiarni „Mono Cafe” w Trzyńcu i Jabłonkowie. – Oczywiście, cieszymy się, że znowu będziemy mogli działać. Brakowało nam naszych klientów, parzenia i podawania kawy i deserów. Pytanie, jak długo to potrwa, skoro już co poniektórzy straszą trzecią falą pandemii – zastanawia się przedsiębiorca. Chociaż, jak zaznacza, z natury jest optymistą, to zadaje sobie pytanie, czy ludzie będą przychodzić na kawę, czy raczej z obawy przed zakażeniem zostaną w domu lub skupią się na przedsięwzięciach zakupach. Z drugiej strony, aby sprostac ustaleniom, które przy trzecim

stopniu zagrożenia wymagają zmniejszenia maksymalnej liczby gości w kawiarniach i restauracjach o połowę, i tak będzie musiał usunąć część stolików i krzeseł. O odrobieniu strat, jakie spowodowało zamknięcie lokali, jak na razie nie ma zatem co marzyć.

Od czwartku pełną parą rusza handel we wszystkich sklepach małych i dużych oraz galeriach handlowych. Dla klientów oznacza to jedno – poza artykułami spożywczymi, kosmetykami, kwiatami czy lekarstwami mogą się wreszcie wybrać na zakupy odzieży, obuwi, sprzętu sportowego, książek czy artykułów papierniczych. Dla właścicieli sklepików, którzy musieli beczynnie przyglądać się temu, jak supermarkety nadal oferują legalnie ich „zakazany” asortyment, to nadzieja na przedsięwzięci

dochód. Ograniczenie, które dotyczy zarówno małych sklepów, jak i hipermarketów, to 15 metrów kwadratowych na klienta, zachowanie 2-metrowego dystansu i, oczywiście, jak we wszystkich pomieszczeniach wewnętrznych, zasłanianie nosa i ust.

Pojutrze mogą otworzyć interes również wszelkie punkty usługowe. Jednym z najbardziej wyczekiwanych są salony fryzjerskie. Z zaklepaniem terminu jeszcze przed świętami może być jednak trudno. – Terminy mamy już pozajmowane praktycznie na cały grudzień. Stali klienci wiedzą, że przed świętami zawsze jest ciasno, więc zabukowali je już z wyprzedzeniem. Z tymi z kolei, którym terminy przepadły z powodu lockdownu, sami staraliśmy się skontaktować, choć, oczywiście, trudno, żeby dotrzeć do

wszystkich. Telefon dzwoni non stop i od czwartku czeka nas bardzo dużo pracy. Cieszymy się jednak, że po ponad miesiącu znowu wracamy na swoje stanowiska – przekonuje pani Karina z zakładu fryzjersko-kosmetycznego „Fabryka urody” w Czeskim Cieszynie.

Trzeci stopień zagrożenia epidemiologicznego pozwoli na otwarcie od czwartku bibliotek oraz przynajmniej częściowo muzeów i galerii sztuki. Te pierwsze muszą dbać o to, żeby na jednego czytelnika przypadała powierzchnia co najmniej 15 metrów kwadratowych oraz został zachowany 2-metrowy dystans. Galerie, muzea i sale wystawowe muszą obniżyć liczbę zwiedzających do poziomu 25 procent. Natomiast teatry i kina będą nadal musiały się obyć bez widzów.

W ograniczonym reżimie sanitarnym będą mogły działać m.in. siłownie oraz sale gimnastyczne. Co ważne, począwszy od 3 bm. ludzie zyskają większą swobodę ruchu. Zniesiony zostanie zakaz nocnego wychodzenia oraz konsumpcji alkoholu w miejscach publicznych. Dla miłośników tradycyjnych

przedsięwzięciach grzańców to dobra wiadomość.

Chociaż częściowy powrót do normalności odczujemy dopiero pojutrze, życie w RC zmieniło się częściowo już w poniedziałek. Przynajmniej to szkolne. Wczoraj po długich tygodniach wróciła do ławek większość uczniów szkół podstawowych. Oprócz klas pierwszych i drugich, które uczą się stacjonarnie od 18 listopada, w szkołach pojawili się również uczniowie klas 3.-5. oraz 9. Pozostałe roczniki rozpoczęły naukę w systemie turnusowym – tydzień w szkole i tydzień on-line. – Od dzisiaj jest u nas cały niższy stopień i klasa dziewiąta, a pozostałe klasy będą się uczyły na zmianę. W tym tygodniu do szkoły przychodzi więc klasa 6., a w przyszłym klasy 7. i 8. – wyjaśnia Krzysztof Gąsiorowski, dyrektor Polskiej Szkoły Podstawowej im. Wisławy Szymborskiej w Wędryni. Jak zaznacza, w wyniku nauki w turnusach od wczoraj jest w szkole ok. 100 uczniów ze 140. W przyszłym tygodniu, kiedy zdalnie będą uczyli się tylko szóstkoklasiści, będzie ich jeszcze więcej. ▲

50

ZDANIEM... Danuty Chlup

danuta.chlup@glos.live

Myślę, że większość rodziców małych dzieci, uczniów niższych klas podstawówek, odetchnęła z ulgą, kiedy ich pociechy wróciły do szkół. Wspólna nauka w domu z dzieckiem ma z pewnością swoje pozytywne aspekty, jednak aby na dłuższą metę mogła funkcjonować ku zadowoleniu wszystkich, rodziny musiałyby być nastawione na taki model życia. Jeden z rodziców musiałby na stałe zostać z dziećmi w domu i potraktować ich edukację jako swoją misję.

Ponieważ tak nie jest – i być nie może, ponieważ nauczanie zdalne ma być wyjątkiem, nie regułą, nauka w domu wiąże się z niemałym stresem dla rodziców: albo muszą na jakiś czas przerwać pracę i korzystać z zasiłku opiekuńczego, albo starają się pogodzić własną pracę zawodową w trybie home office z nauczaniem potomstwa.

Jestem w o tyle korzystniejszej sytuacji, że nauka zdalna dotyczy u mnie w domu już tylko najmłodszej córki, uczennicy klasy dziewiątej. A właściwie przeczyta, ponieważ wczoraj dziewiątoklasiści wrócili do szkół (podobno na stałe – ale kto tam wie?). Młodzież w tym wieku nie potrzebuje, oczywiście, stałego towarzystwa rodzica podczas zajęć on-line, najwyżej czasem chce coś skonsultować, sprawdzić.

Ale to uważam za plus. Dzięki temu my, rodzice, mamy motywację, aby zmusić szare komórki do myślenia o innych rzeczach niż te, które zaprzatają nasze umysły na co dzień, i skorzystania z wiedzy, która leży zasypana gdzieś na dnie naszej pamięci.

I tak, dzięki nauce zdalnej córki, ostatnio regularnie ćwiczyłam się w równaniach i upraszczaniu wielomianów, w ramach matematycznego wyzwania „Mamo, spróbuj to wyliczyć, czy ci wyjdzie to samo, co mi wyszło”. Byłam mile zaskoczona, jak szybko się w to wdrożyłam. W językach polskim i czeskim też chętnie służyłam ewentualną radą, w końcu języki to moja praca.

Ale każdy powinien znać swoje limity. W świąt fizyki i chemii się nie zapuszczałam. I mam nadzieję, że żadne nieprzewidywalne zmiany w świecie (i edukacji) mnie do tego nie zmuszą.

CYTAT NA DZIS

Miroslav Bárta

wybitny czeski egiptolog

Jeśli rządzący na świecie
będą troszczyć się o większość
społeczeństwa tak jak dotychczas,
źle się to skończy

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«...

•Od strony głównego wejścia przy ulicy Bezručza z budynku Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie zniknęły rusztowania. Nowa elewacja jest już gotowa. (sch)

DZIŚ...

1

grudnia 2020

Imieniny obchodzą: Blanka, Eligiusz, Natalia
Wschód słońca: 7.20
Zachód słońca: 15.47
Do końca roku: 30 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Numizmatyków
Przysłowia: „Gdy zamarnie pierwszego grudnia, wyschnie niejedna studnia, gdy pierwszego pogoda służy, to wczesną wiosnę i pogodną wróży”

JUTRO...

2

grudnia 2020

Imieniny obchodzą: Balbina, Paulina, Rafał
Wschód słońca: 7.21
Zachód słońca: 15.47
Do końca roku: 29 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Placzków
Przysłowia: „Im więcej zima wody, tym więcej wiosną pogody”

POJUTRZE...

3

grudnia 2020

Imieniny obchodzą: Franciszek, Ksawery
Wschód słońca: 7.23
Zachód słońca: 15.46
Do końca roku: 28 dni
(Nie)typowe święta: Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych
Przysłowia: „Grudzień jak łagodny wszędzie, cała zima dzieckiem będzie”

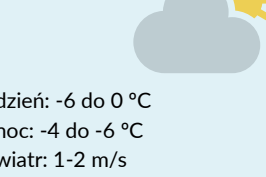
POGODA

wtorek

dzień: -4 do 2 °C
noc: -2 do -3 °C
wiatr: 1-3 m/s

środa

dzień: -6 do 0 °C
noc: -4 do -6 °C
wiatr: 1-2 m/s

czwartek

dzień: -3 do 3 °C
noc: -7 do -4 °C
wiatr: 0-1 m/s

Pomagają, bo ma to sens

Apel województwa morawsko-śląskiego został usłyszany. Półtora miesiąca od ogłoszenia projektu „#BoSmePartya”, co w tłumaczeniu na język polski oznacza, że wszyscy jesteśmy jedną paczką, w terenie pracuje 135 wolontariuszy. Chętnych nieść pomoc w trudnym czasie pandemii COVID-19 jest jednak dużo więcej. W piątek ich liczba sięgnęła 575.

• Wolontariuszka Sylwa Bajerowa pomaga seniorom w trudnych czasach epidemii. Fot. ARC MSK

przeprowadzają dezynfekcję pomieszczeń, pomagają klientom w czasie posiłków, w ich aktywizacji, towarzyszą im w wizytach u lekarza. Niezmiernie ważna jest już sama obecność wolontariusza, który porozmawia z klientem, coś mu poczyta lub po prostu, ot tak, posiedzi z nim trochę. Pracownicy domów opieki społecznej mają obecnie naprawdę dużo pracy,

seniora „Kamenec” w Ostrawie. Przed pandemią pracowała w branży turystycznej jako przewodniczka. – Teraz jestem bez pracy, za to mam masę czasu. Do domu seniora przychodzę trzy razy w tygodniu. Widzę w tym sens. Opiekuję się seniorami, spędzam z nimi wolny czas. Zawsze się cieszę na przyjazd na spotkanie z panem inżynierem, który w przyszłym roku skończy 94

dlatego pomoc wolontariuszy jest tak cenna. Ma dobroczynny wpływ nie tylko na kondycję psychiczną pensionariuszy, ale często również na ogólny stan zdrowia – przekonuje kierowniczka ostrawskiego centrum wolontariatu ADRA, Dagmar Hoferkowa. ADRA jest tym partnerem wojewódzkiego projektu, który organizuje dla przyszłych wolontariuszy szkolenia on-line oraz na bieżąco służy im fachową pomocą i radą.

Sylwa Bajerowa pomaga jako wolontariuszka w domu seniora „Kamenec” w Ostrawie. Przed pandemią pracowała w branży turystycznej jako przewodniczka. – Teraz jestem bez pracy, za to mam masę czasu. Do domu seniora przychodzę trzy razy w tygodniu. Widzę w tym sens. Opiekuję się seniorami, spędzam z nimi wolny czas. Zawsze się cieszę na przyjazd na spotkanie z panem inżynierem, który w przyszłym roku skończy 94

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

NYDEK

Władze gminy poszukują starego pieca kaflowego (tak zwane „blachy”) do repliki drzewionki, którą wybudowano przy drodze z Bystrzycy, naprzeciwko „Nydeczanki”. Wójt zwraca się do osób, które być może mają w domu taki piec i zamierzają się go pozbyć, aby zaoferowały go gminie. Zdjęcie przedstawiające, o jaki mniej więcej piec chodzi, znajduje się na stronie internetowej gminy. Replika drzewionki, którą ze względu na jej bardzo zły stan techniczny trzeba było zburzyć, będzie służyła jako centrum informacji, muzeum i miejsce spotkań. Jest plan, aby na „blasze” piec placik podczas odbywających się tam imprez. (dc)

czytali miejską tablicę ogłoszeń. Kobiecie próbował ukrąśać turebkę, a kiedy ta chciała mu w tym przeszkodzić, przewrócił ją na ziemię. Później kilkakrotnie uderzył mężczyznę. Ostatecznie uciekł z turebką. Oboje seniorzy zostali ranni w głowę. Sprawcę udało się zatrzymać na podstawie szczegółowego opisu. Mężczyzna jest cudzoziemcem pracującym w RC. Grozi mu kara pozbawienia wolności do lat 10. (dc)

ORŁOWA

W piątek rozpoczął się remont czteropasmowej drogi, ul. Ostrawskiej. Prace są realizowane na dwu odcinkach o długości 1,4 oraz 0,8 km, pomiędzy dwoma skrzyżowaniami. Remont polega na wymianie asfaltowej nawierzchni. Zostanie przeprowadzony w dwóch etapach i potrwa do 18 grudnia. Przez cały czas trwania remontu będzie przejezdny jeden pas ruchu

w każdym kierunku. W dniach, kiedy będą prowadzone prace na skrzyżowaniach, ruch zostanie skierowany na trasy objazdowe. Dotyczy to także transportu autobusowego. (dc)

SUCHA GÓRNA

Gminny kalendarz stołowy na 2021 rok będzie zawierał fotografie drewnianych i kamiennych rzeźb znajdujących się na terenie Suchej. Ich autorem jest górnoszuśzanin, członek Fotoklubu w Hawierzowie, Roman Dzik. Kalendarze stołowe zostaną doręczone w grudniu zarówno do gospodarstw domowych, jak i firm. Wydawnictwo zawiera m.in. plan imprez kulturalnych i sportowych. (dc)

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

Już płonie pierwsza świeca

• Przed otwarciem kościoła katolickiego w Suchej Górnej znalazło się zaledwie kilka wienców. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Rozpoczął się Adwent, czas oczekiwania na święta Bożego Narodzenia. Pierwszą niedzielę tego okresu, która jest równocześnie w Kościele katolickim początkiem roku liturgicznego, obchodzono w zaolziańskich parafiach w kameralnym gronie. Obowiązujące obecnie rozporządzenia sanitarne w RC dopuszczają bowiem możliwość uczestniczenia w nabożeństwach najwyżej 20 osób

Pierwsza świeca na wieniec adwentowy zapłonęła w niedzielę m.in. w kościele katolickim pw. św. Józefa w Suchej Górnej. Wienców do pobłogosławienia było jednak znacznie mniej niż w latach ubie-

głych. Jak podkreślił proboszcz parafii, ks. Mirosław Kazimierz, czterech świec na wieniec adwentowy symbolizują cztery niedziele oczekiwania na narodziny Chrystusa, a zielone gałązki, z których wieniec są uwire – nowe życie.

W związku z wprowadzeniem od najbliższego czwartku trzeciego stopnia zagrożenia epidemicznego, kolejne niedziele Adwentu będą mogły obchodzić Kościoły w RC z udziałem 30 osób. Jak zapowiedział jednak minister zdrowia, Jan Błatny, do końca roku nie należy się spodziewać ogłoszenia drugiego stopnia zagrożenia i dalszego złagodzenia obostrzeń. (sch)

45 metrów głębokości ma najgłębszy basen na świecie. Właśnie otwarto go w Mszczonowie pod Warszawą.

Basen mieści 8 tysięcy metrów sześciennych wody, a jego wielkość odpowiada ok. 30 basenom olimpijskim. Trenować będą w nim nurkowie – zarówno profesjonalści, jak i osoby, które po raz pierwszy zejść pod wodę. Na świecie są tylko dwa podobne obiekty: belgijski NEMO33 koło Brukseli (33 m, otwarty w 2004 r.) oraz włoski Y-40 Deep Joy położony nieopodal Padwy (42,15 m, otwarty w 2014 r.). (wik)

W SKRÓCIE...

Wsparcie dla muzeum

Ministerstwo Obrony Republiki Czeskiej wspierze finansowo prace konserwatorskie w Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. Wsparcie pozwoli zrealizować projekt pt. „Profilaktyczne prace konserwatorskie wybranych elementów historycznego ogrodzenia byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau”. Umowę w tej sprawie podpisali dyrektor Muzeum Auschwitz, dr Piotr M.A. Cywiński oraz czeski attaché obrony, płk David Franta w obecności ambasadora dr. Ivana Jetřába. Ministerstwo Obrony RC przekaże muzeum 1,3 mln koron (217 tys. złotych). – Republika Czeska wspiera już Fundację Auschwitz-Birkenau, a to dodatkowe wsparcie pozwoli zrealizować konkretny projekt konserwatorski. Za tę pomoc jestem niezwykle wdzięczny – podkreślił Cywiński. Dofinansowanie pozwoli na przegląd stanu zachowania żelbetonowych elementów historycznego ogrodzenia byłego obozu zagłady wraz z dokumentacją fotograficzną, opisową i rysunkową. (wik)

Nielegalnie przekroczyli granicę

Dwaj młodzi uchodźcy zostali w sobotę zatrzymani w pobliżu granicy czesko-polskiej. – W sobotę rano policjanci z patrolu Policji Imigracyjnej zauważyli w odległości kilkuset metrów od przejścia granicznego w Kocobędzu dwóch mężczyzn ciemniejszej karnacji. Szli po ruchliwej drodze 1/48 w głąb czeskiego terytorium – poinformowała Soňa Štětínská z Wojewódzkiej Komendy Policji w Ostrawie. Po sprawdzeniu dokumentów oraz wyszukaniu informacji w systemach informatycznych funkcjonariusze

ustalili, że chodziło o dwudziesto-paroletnich obywateli Jemenu i Tunezji. Granicę z RC przekroczyli nielegalnie, ponadto naruszyli przepisy dotyczące ochrony przed koronawirusem. Okazało się, że uchodźcy złożyli wnioski o ochronę międzynarodową w innym państwie europejskim. Zostali skierowani do placówki MSW w Ligocie Górnej, skąd po niezbędnych procedurach administracyjnych zostaną wysłani do państwa, w którym ubiegają się o azyl. (dc)

Mroki codzienności rozświetliły światła...

Początek inny niż dotychczas. W większości miejscowości na Zaolziu Adwent rozpoczął się niepostrzeżenie, po cichu, przytłoczony jakby ciężarem pandemii. Jednakże mroki codzienności rozświetliły światła – lampki na choinkach, ozdoby na ratuszach, latarniach miejskich, słupach, oświetlenie na fontannach i szopkach betlejemskich.

● W pierwszą niedzielę Adwentu rozświetliły się ozdoby świąteczne w Bystrzycy. Choinka stanęła przed budynkiem wielofunkcyjnym w centrum gminy. W poniedziałek zapalono światła także na placu szkolnym.

● Czeski Cieszyn. Lampki na choince zapalono w piątek. Na rynku jednak cicho i głucho. Władze miasta złożyły życzenia mieszkańcom na nagraniu udostępnionym na urzędowej stronie na Facebooku.

● Gródzkie drzewko w pełnej krasie rozbliśnie dopiero 6 grudnia. Na godz. 18.00 gmina dla swoich mieszkańców także pokazała fajerwerków – będzie go można obejrzeć tylko w ramach rodzinnych spacerów, bez gromadzenia się przed budynkiem urzędu.

● Pod choinką w centrum Hawierzowa nie brakowało w niedzielę chętnych do zrobienia sobie rodzinnych zdjęć.

● Piętno życia był w niedzielę rynek we Fryszacie. Do 23 grudnia miasto zaprasza na przedświąteczny jarmark. Karwina może się pochwalić pięknymi ozdobami podkreślającymi historyczny charakter centrum.

● Symbolicznie czas Adwentu rozpoczął Kocobędz. W ciszy i bez spotkań pod gminną choinką (zdjęcie zostało wykonane w niedzielę przed zapadnięciem zmroku i zapaleniem lampek). Wójt David Harok na Facebooku życzył mieszkańcom zdrowia, miłości i radości.

● Park nad Suszanką w Suchoj Górną dołączył do spokojnego świątowania. Światło rozświetla mroki w... kompletnej ciszy.

● Choinka przed hotelem Steelhouse w centrum Trzyszcza towarzyszy stajenka z regionalnymi akcentami. Godzinę niedzielnej zapalenia lampek wójt miasta, aby uniknąć zgromadzeń, do końca trzymali w tajemnicy. Zdjęcia: SZYMON BRANDYS

Dni otwarte w Internecie?

Ze Stanisławem Folwarcznym, wicehetmanem ds. szkolnictwa i sportu województwa morawsko-śląskiego, rozmawiamy przede wszystkim o aktualnej sytuacji w szkołach średnich.

Danuta Chlup

Rozpoczął pan drugą kadencję na stanowisku wicehetmana ds. szkolnictwa i sportu. Sytuacja jest zupełnie inna niż przed czterema laty. Jakie nowe wyzwania stoją przed panem?

– Mam czteroletnie doświadczenie, jednak dzisiejsza sytuacja jest na tyle odmienna, że nie wiadomo, czy będzie ono miało zastosowanie w obecnej sytuacji. Pytań dotyczących szkolnictwa i sportu jest wiele, a odpowiedzi nie znamy. Młodzież w tych dniach powoli wraca do szkół, ale jeżeli się okaże, że będzie duży przyrost zachorowań na COVID-19 po tym powrocie, to być może w styczniu lub lutym ponownie będziemy szkoły zamykali. Sport jest zupełnie „wyłączony”, odbywają się tylko treningi drużyn profesjonalnych. Młodzież nie ma możliwości uprawiania sportu, uczęszczania na treningi w salach gimnastycznych. Chciałbym jeszcze podkreślić, że przed czterema laty sytuacja ekonomiczna w państwie była na wyjątkowym poziomie, budżety samorządów i państwa corocznie rosły o 5-10 procent. Teraz mówi się o kryzysie, nie wiemy, jak będzie wyglądał budżet w 2021 roku i w latach następnych.

Województwo musiało przeznaczyć dodatkowe środki na poprawę wyposażenia informatycznego szkół, aby te mogły bez problemu prowadzić zdalne nauczanie?

– Jeśli chodzi o szkoły podstawowe i pierwsze cztery klasy gimnazjów ośmioletnich, to dostały one środki na wyposażenie informatyczne z ministerstwa. Myśmy wsparli finansowo szkoły średnie, którymi zarządzamy. Potrzeby nie były aż tak duże, przede wszystkim dlatego, że dyrektorzy mieli duże możliwości, jak poprawić wyposażenie komputerowe z funduszy europejskich. Szkoły, których dyrektorzy byli pod tym względem aktywni, są dobrze wyposażone. Ale oczywiście nie możemy na nauczanie zdalne patrzeć tylko przez pryzmat gimnazjów, musimy widzieć szkoły zawodowe, szkoły specjalne. Tam na dłuższą metę nauczanie zdalne nie jest możliwe, m.in. dlatego, że status socjalny niektórych rodzin jest bardzo słaby i tam, gdzie jest więcej dzieci, nie mają tylu komputerów.

Narzekamy, że mamy mało doświadczeń rzemieślników, a tymczasem w szkołach została wstrzymana praktyczna nauka zawodu. Może to mieć negatywne skutki?

– Oczywiście. Na niektórych kierunkach nie można się obejść bez praktyki, dlatego nauczanie praktyczne jest od ub. środy możliwe, w grupach do 20 uczniów.

Uczniowie klas dziewiątych szkół podstawowych będą wkrótce oddawali zgłoszenia do szkół średnich. Będą mieli możliwość zapoznać się ze szkołami w ramach popularnych dni otwartych?

– Szkoły przygotowują dni otwarte, to już długoletnia tradycja. Jest jeszcze trochę czasu, mogą się one odbyć

w styczniu lub w lutym, sprawa jest więc otwarta. My, jako województwo, wysłaliśmy z inicjatywą, aby zorganizować dni otwarte na odległość. Przygotowujemy specjalny portal, za pomocą którego uczniowie i rodzice będą mogli zaciągnąć informacje o poszczególnych placówkach. System powinien być uruchomiony na przełomie stycznia i lutego. Będzie dokładny harmonogram spotkań on-line. Liczymy się z tym, że dni otwarte w klasycznej formie mogą się nie odbyć i wtedy chcemy dać wszystkim możliwość uczestniczenia w dniach otwartych w Internecie. Prócz tego Moravskoslezský pakt zamętności, który zajmuje się m.in. doradztwem zawodowym, opracował bardzo ciekawy test, za pomocą którego każdy uczeń może sprawdzić, który kierunek kształcenia i który zawód jest dla niego odpowiedni. Ta aplikacja nazywa się „Můj život po škole”.

Dziewiątokołasi liczą po cichu na to, że egzaminy wstępne będą łatwiejsze ze względu na utrudnione warunki, jakie mają. Można się spodziewać ulgowego podejścia?

– Egzaminy wstępne są w kompetencji Ministerstwa Szkolnictwa. Jeżeli ja miałbym o tym decydować, to według mnie powinien zostać utrzymany system egzaminów państwowych w takiej postaci, w jakiej był dotychczas. Tym bardziej że nie ma ustalonej minimalnej liczby

Nie możemy na nauczanie zdalne patrzeć tylko przez pryzmat gimnazjów, musimy widzieć szkoły zawodowe, szkoły specjalne

Stanisław Folwarczny, wicehetman ds. szkolnictwa

punktów, którą uczeń musi osiągnąć, aby mógł zostać przyjęty do szkoły z maturą.

Czy województwo będzie miało możliwość wesprzeć finansowo ośrodki narciarskie w przypadku, gdy obostrzenia związane z koronawirusem negatywnie wpłyną na zbliżający się sezon?

– Planujemy na rok 2021 przychody na poziomie 84 procent roku

2019. W budżecie nie ma żadnych środków, które mogłyby zostać przeznaczone na pomoc finansową ośrodkom narciarskim. W tej chwili w ogóle nie wiadomo, jak będą kształtowały się dochody samorządów wojewódzkich. Jeżeli przychody będą jeszcze niższe niż te zaplanowane, na sytuacja ogólnie będzie bardzo trudna, jeśli chodzi o wspieranie sportu.

Kultura została totalnie »zamrożona«

Grudzień to dla zaolziańskich śpiewaków czas szczególny. Co roku w różnych miejscach naszego regionu rozbrzmiewają wtedy pieśni adwentowe i bożonarodzeniowe, koledy i pastorałki. Niestety tym razem będzie inaczej, a melomani nie usłyszą swych ulubionych świątecznych utworów. Jak więc radzą sobie chóry w czasach pandemii koronawirusa?

– Po prostu zawiesiliśmy naszą działalność – stwierdza krótko Aleksandra Zeman, dyrygentka Chóru Żeńskiego „Melodia” w Nawsiu. – Nasze chórzystki są starsze, obawiają się o rodziny, wiadomo zaś, że zdrowie jest najważniejsze. Oczywiście śpiew tak też służy zdrowiu, ale akurat nie tym razem – dodaje.

Aleksandra Zeman nie ma wątpliwości, że „zamrożenie” życia chóralskiego miało uzasadnienie. – Wiadomo, że koronawirus możemy się zarazić już wówczas, gdy przebywamy z osobą zain-

fekowaną kilka czy kilkanaście minut. Tymczasem nasze próby trwają znacznie dłużej, a dodatkowo w czasie śpiewu następuje duża wymiana powietrza w płucach. Takie spotkania faktycznie mogą więc być niebezpieczne – tłumaczy.

Chórzystki „Melodii”, nie mogąc się spotykać, kontaktują się w sieci za pośrednictwem WhatsApp. Panie analizowały również możliwości organizowania wirtualnych prób, jednak ostatecznie zrezygnowały z tego pomysłu.

– Teraz zaś jesteśmy zmuszone odwoływać kolejne nasze przedsięwzięcia. Planujemy na przykład koncert koled 20 grudnia, ale trudno dziś przewidzieć, czy się odbędzie. Do występu jesteśmy jednak przygotowane, ponieważ w planach miałyśmy nagranie płyty z koledami w nowych aranżacjach Karola Pykli. Generalnie planujemy wiele różnych rzeczy i mam nadzieję, że dołamy nadrobić ten stracony czas – stwierdza.

Nie wszystko da się jednak odrobić. Co roku w październiku zaolziańscy śpiewacy żyli Dawkowską Jesienią. Koncert w Karwinie, nazywany Świętem Śląskiej Pieśni, przez osiemnaście lat przyciągał najlepsze zaolziańskie chóry. W tym roku po raz pierwszy się nie odbył. – Jest nam przykro, ale powody są powszechnie znane i zupełnie od nas niezależne – mówi Piotr Sztuła, prezes Miejsowego Koła PZKO w Karwinie-Darkowie, organizator imprezy. Dodaje przy tym, że działalność całego darkowskiego PZKO jest obecnie bardzo mocno ograniczona. – Wierzymy jednak, że po 1 stycznia Chór Mieszany „Lira” reaktywuje działalność i uda się przeprowadzić zaplanowane imprezy. Chodzi głównie o jubileusz 110-lecia „Liry”, który miał być najważniejszą tegoroczną imprezą.

Dla odmiany czeskokocieszyński kameralny Zespół Śpiewaczy „TA Grupa” brał wiosną udział w projekcie Fundacji „Chórtow-

nia” zatytułowanym „Cała Polska śpiewa w domu”. W jego ramach dyrygentki chóralni uczyli śpiewać popularne polskie piosenki na filmach instruktażowych na kanale YouTube. – Wiosną staraliśmy się również zorganizować próby z pomocą Internetu, ale to się nie udało. Ćwiczyliśmy więc indywidualnie – wspomina Danuta Siderek, kierowniczka organizacyjna.

Śpiewacy pracowali także latem. W czasie wakacji spotykali się regularnie w kolejnej poniedziałki, „szlifując” nowy program zatytułowany „Piosenki czarnobiałego ekranu”. Zaplanowany na 6 listopada w kawiarni Avion koncert nie doszedł jednak do skutku.

W ostatnich dniach listopada „TA Grupa” wydała za to nową płytę CD, drugą w swej historii. Co roku w grudniu występuje też na czeskokocieszyńskim rynku, zapraszając gości i mieszkańców do wspólnego koledowania. – Niestety wiemy już, że tym razem

tego popularnego wydarzenia nie będzie. Pomyślimy, jak zrekomensować tę stratę naszym słuchaczom, ale generalnie obecna sytuacja jest dla śpiewaków tragiczna – przekonuje Danuta Siderek.

Tyle że bezrobotni stali się nie tylko chórzystki, ale także towarzyszący im muzycy. – Sytuację obrazują liczbami – mówi Chrystian Hečko z Jablonkowskiej Kapeli „Lipka”. – W ostatnich latach w ciągu roku byliśmy w stanie dać około stu różnych koncertów. Tymczasem w tym roku zagraliśmy może dziesięć razy – wylicza. – Kultura została totalnie „zamrożona”, a my nie możemy się spotykać. By nie stracić umiejętności, cały czas staramy się jednak grać indywidualnie. Wykorzystujemy też nowe technologie, na przykład serwis Spotify czy inne kanały dostępne w wirtualnej rzeczywistości. Przed świętami zyskujemy ponadto dla naszych słuchaczy niespodziankę – dodaje Hečko. (wik)

Michael Morys-Twarowski

Bernacikowie

Do rodu Bernacików należała kamienica przy ulicy Głębokiej w Cieszynie, w której dziś sprzedaje się słynne kanapki śledziowe.

Nazwisko zapisywano też jako Bernatzik i Bernatzick. W Cieszynie mieszkali co najmniej od końca XVIII wieku, ale w historii miasta zaznaczyli się dopiero w kolejnym stuleciu. Zaczął Bernard Bernacik, radca magistracki, który w 1818 roku uzyskał koncesję na założenie fabryki likierów.

Ważną postacią był Jan Bernacik (1791-1878), kupiec i radny gminy, który w 1852 roku nie żałował czasu i pieniędzy, by wspomóc dotkniętych głodem mieszkańców górskich okolic Księstwa Cieszyńskiego. Był trzykrotnie żonaty i, jak skrupulatnie wyliczył „Nowy Czas” (nr 29 z 20 lipca 1878, s. 229), pozostawił 7 dzieci, 3 zięciów, 3 synowe, 21 wnuków i 16 prawnuków. Już po tych liczbach widać, jakie wyzwanie stoi przed genealogami zainteresowanymi rodem Bernacików.

Zasłużony farmakolog

Jednym z synów Jana Bernacika był Wacław Bernacik (1821-1902), znany jednak na świecie jako „Wenzel Bernatzik”. W niektórych publikacjach figuruje błędnie pod imieniem Wawrzyniec. Bodaj po raz pierwszy błąd pojawił się w latach dziewięćdziesiątych w „Słowniku medycyny i farmacji Górnego Śląska”, a za tym wydawnictwem został powielony przez innych autorów.

Jego edukacją przebiegała dość typowo: gimnazjum katolickie w Cieszynie, później Uniwersytet Wiedeński. Pracował jako lekarz wojskowy, stąd często musiał zmieniać miejsce zamieszkania. Były to kolejno Codogno (miasteczko w Lombardii), Praga i Olomuniec. Wreszcie zakotwiczył w Wiedniu, gdzie został wykładowcą w Akademii Józefińskiej. Wspólnie ze swoim uczniem Augustem Voegelem napisał podręcznik farmakologii, który między 1886 a 1900 rokiem doczekał się trzech wydań.

Ojciec i syn

W drugiej połowie XIX wieku w Cieszynie ważnymi postaciami byli Karol Bernacik i jego syn, który również nosił imię Karol. Czasami

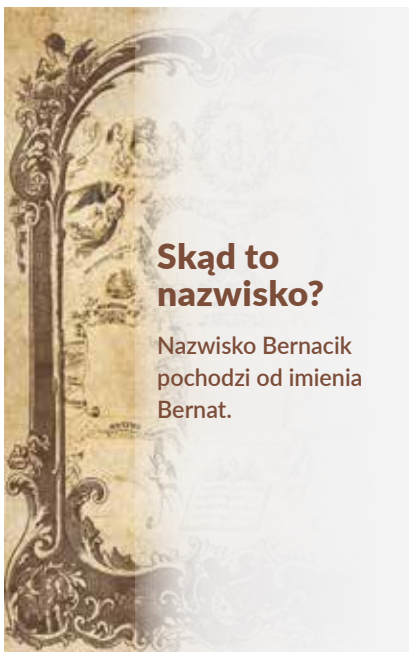
odróżniano ich określeniami „senior” i „junior”, czasami jednak pisano po prostu „Karol Bernacik” czy „Karl Bernatzik”, przez co trudno się zorientować, o którego chodzi.

A wspólnych elementów biografii mieli sporo. Obaj byli kupcami, obaj byli właścicielami kamienicy na ulicy Głębokiej (tej, w której dziś sprzedaje się kanapki śledziowe), obaj zasiadali w wydziale gminy, obaj ożenili się z kobietami o imieniu Franciszka.

Bardziej znany jest Karol junior (1849-1914), który był członkiem zarządu miasta i na szeroką skalę udzielał się charytatywnie. W 1909 roku został honorowym obywatelem Cieszyna. Ciekawie ewoluowały jego poglądy na kwestie narodowe. Początkowo popierał polski ruch narodowy, współpracował nawet z „Gwiazdką Cieszyńską”.

Później jednak związał się ze stronnictwem niemieckim. Dał się poznać jako przeciwnik oznaczania ulic polskimi napisami (obok niemieckich). W 1894 roku wyraził się, że po polsku mogą być opisane najwyższe „wozy, które różne śmieci z Cieszyna wywożą” („Gwiazdka Cieszyńska”, nr 10 z 10 marca 1894, s. 98). Z kolei w 1900 roku głosował w odpowiedzi „Głos Ludu Śląskiego” (nr 7 z 10 lutego 1900, s. 11), wydawany we Fryszacie, wezwał do bojkotu sklepu Bernacika: „A ludność z miejsca i okolicy niechaj się dowie, że np. u Ferdynanda Aufrichta w Cieszyna lepszego towaru taniej można kupić, aniżeli u Bernacika. Nikt nie musi się też zrażać tym, że pan Aufricht jest żydem, bo dopóki sklepu polskiego nie mamy, powinniśmy kupować tam, gdzie nas i język nasz szanują”.

Bernacik po przejściu na emeryturę wyprowadził się do Wiednia. Symptomatyczne, że wdowa po Karolu, dziękując za okazane wyrazy współczucia, wymieniła m.in. nacjonalistyczne stowarzyszenie „Nordmark”.

Skąd to nazwisko?

Nazwisko Bernacik pochodzi od imienia Bernat.

Skąd ten ród?

Ciekawie wygląda porównanie rozmieszczenia nazwiska Bernacik w Polsce i w Republice Czeskiej (także w wersji Bernatik i Bernatik). W Polsce pojawia się w różnych miejscach, w Republice Czeskiej zdecydowanie przeważa na Śląsku Cieszyńskim i jego najbliższych okolicach. Z racji rozmieszczenia można założyć, że większość Bernacików ze Śląska Cieszyńskiego była ze sobą spokrewniona i wywodzi się od jakiegoś Bernata, który żył najpóźniej w XVI wieku.

Gdzie doczytać?

- Wenzel Bernatzik, Wien Geschichte Wiki, https://www.geschichtewiki.wien.gv.at/Wenzel_Bernatzik (biogram Wacława Bernacika).
- Michael Morys-Twarowski, „Wójtowie na Śląsku Cieszyńskim 1864-1918. Studium topograficzne. T. 1-3”, Kraków 2018.
- Janusz Spyra, „Honorowi obywatele miasta Cieszyna”. W: „500 lat ratusza i rynku w Cieszynie 1496-1996”, red. Mariusz Makowski, Idzi Panic. Cieszyn 1996 (biogram Karola Bernacika 1849-1914).

Bernacikowie-wójtowie

Zbierając materiały do monografii o wójtach na Śląsku Cieszyńskim w czasach austro-węgierskich natrafiłem na kilku Bernacików. Dwóch z nich zaliczało się do zwolenników polskiego ruchu narodowego, a konkretnie jego katolickiego skrzydła, reprezentowanego przez Związek Śląskich Katolików (ZSK).

Członkiem ZSK był Józef Bernacik (ur. 1818), wójt Pietwałdu, który w 1885 roku znalazł się w komitecie wyborczym księdza Ignacego Świeżego. Na liście członków tej organizacji figurował też drugi Józef Bernacik (ur. 1852), wójt Szonowa.

Mocno w działalność ZSK zaangażował się Jan Bernacik, siedlak i gospodkzi z Szonowa. Został delegatem stowarzyszenia i w ciągu roku zwerbował ponad 100 członków („Gwiazdka Cieszyńska”, nr 11 z 15 marca 1884, s. 109). 15 października 1884 roku w jego karczmie odbyło się zgromadzenie ZSK, w którym wzięło udział 600-700 osób („Gwiazdka Cieszyńska”, nr 46 z 15 listopada 1884, s. 497).

Nazwisko Bernacik pojawiało się też w innych miejscowościach Księstwa Cieszyńskiego. Wójtom Bartowic był gospodkzi Józef Bernacik (1876-1924). W Trzyńcu mieszkał Wilhelm Bernacik, urzędnik arcyksiążęcy, w 1896 roku wyłosowany na sędziego przysięgłego w Cieszynie. Jego krewnym prawdopodobnie był Wiktor Bernacik z Trzyńca, który w 1886 roku ukończył niemieckie seminarium nauczycielskie w Cieszynie. ▲

- Podpis Wacława Bernacika na liście z 1883 roku. Niedawno pismo zostało wystawione na aukcji przez wiedeński antykwariat Antiquariat INLIBRIS Gilhofer NfG. GmbH (zvab.com).

- Reklama sklepu Karola Bernacika seniora („Gwiazdka Cieszyńska”, 1865 nr 13).

- Podziękowania Franciszki (Fanni) Bernacik za wyrazy współczucia okazane po śmierci męża, Karola Bernacika juniora („Silesia”, 1914 nr 16). Zdjęcia: ARC

Money.pl

- Produkcja zapalek w latach 70. XX wieku. Zdjęcie pochodzi z portalu Tramwajcieszyński.pl.

Żeby auto było jak nowe

Są miejsca pracy, które cechuje specyficzny zapach. W przypadku lakierni jest to zapach nie tylko specyficzny, ale też bardzo intensywny. Bogdan Szmek mówi, że dawno przestał go odczuwać. Nic dziwnego, skoro w branży lakierniczej pracuje już prawie dwadzieścia lat.

– Skończyłem Technikum Maszynowe w Karwinie i przez jakiś czas pracowałem przy projektach. Kiedy niedługo po tym moja ciocia otwierała lakiernię w Czeskim Cieszynie, przekonała mnie, żebym poszedł do niej pracować – wspomina swój pierwszy kontakt z samochodowym biznesem. U ciotki nauczył się rzemiosła i zdobył potrzebne doświadczenie. To wystarczyło, by rozpocząć pracę na własny rachunek. Wynajął kabinę lakierniczą i zaczął przywracać samochodom ich dawny blask. Kiedy okazało się, że biznes się kręci, przeniósł swoją działalność do warsztatu lakierniczego w Żukowie. W tzw. międzyczasie przystąpił do budowy własnego zaplecza w Kocobędzu. Miejsce znalazł dogodne, bo tuż koło głównej drogi prowadzącej z Karwiny do Czeskiego Cieszyna. – Najpierw, w 2009 roku, powstał główny budynek z lakiernią. W pięć lat później dobudowałem blaszarnię, a kiedy z kolei lakiernia stała się zbyt ciasna, jeszcze ją poszerzyłem – wyjaśnia mój rozmówca.

Obecnie firma Bogdana Szmeke potrafi naprawić rozbity samochód od A do Z. – Na początku zajmowaliśmy się tylko lakierowaniem, ewentualnie, jeśli wymagała tego sytuacja, wykonywaliśmy drobne naprawy blacharskie. Usługi lakiernicze świadczyliśmy praktycznie dla wszystkich autosalonów w okolicy – od Trzyńca, przez Karwinę, po Szonów. Salony samochodowe nie miały własnych lakierni. Auto po naprawie przywoził więc do nas. Z biegiem czasu stały się jednak również pod tym względem samowystarczalne. Na szczęście ja w tym czasie zacząłem robić również blacharkę, w rezultacie czego nigdy nie miałem powodu, żeby narzekać na brak zamówień – przekonuje pan Bogdan. Obecnie – dzięki temu, że jego fir-

ma potrafi wykonać kompletną naprawę powypadkową – część klientów trafia do niego z polecenia zakładów ubezpieczeniowych. – Można powiedzieć, że współpracujemy w tym zakresie z wszystkimi liczącymi się na rynku ubezpieczycielami aut – podkreśla Szmek.

Brak zamówień nie doskwiera mu także teraz. Epidemia koronawirusa nie spowodowała ich dramatycznego spadku. Gospodarce ograniczenia rządowe wprowadzone zarówno w pierwszej, jak i drugiej fali COVID-19 nie dotyczyły bowiem bezpośrednio warsztatów samochodowych. – W pierwszej fali bardziej odczuwało się obawy ludzi przed wirusem i zamówień rzeczywiście było trochę mniej. Szczególnie mówiąc, to mnie uratowało, bo w tym czasie zatrudniałem trzech pracowników z Polski, którzy z powodu zamkniętej granicy nie mogli przez dwa miesiące dojeżdżać do pracy – przyznaje właściciel lakierni. Drugiej fali epidemii nie odczuł wcale zarówno pod względem napływających zamówień, jak i obrotów firmy. – Różnicę między pierwszą i drugą falę wyjaśniam zawsze na przykładzie drogi między Cieszynom i Karwiną. Obecnie, kiedy chcę samochodem z przyczepą wjechać na ulicę Karwińską, skręcając w lewo, muszę stać ok. pięciu minut, zanim zwolni się jezdnia. Wiosną mogłem to zrobić z zamkniętymi oczyma, bo na drodze były pustki – śmieje się.

W ciągu miesiąca zakład Bogdana Szmeke realizuje ok. 100 zamówień. Te związane z lakierowaniem mają praktycznie w stu procentach związek z jakąś kolizją. Czasem chodzi o lusterko lub zderzak, innym razem o całą maskę. Dziś nie zdarzają się bowiem sytuacje, że ktoś przychodzi, by ot tak, dla zachcianki, by pomalować auto na inny kolor. Przeciwnie.

Fot. ARC

Klientom zależy na tym, żeby auto, mimo stuczki, po opuszczeniu lakierni wyglądało tak, kiedy po raz pierwszy wyjechało z salonu. – Sukces tkwi w tym, żeby trafić w odcień i dobrze przygotować farbę. Dzięki nowoczesnym programom komputerowym nie jest to takie trudne. No i trzeba mieć też trochę wprawy. Świeżo pomalowana część zawsze bowiem będzie się różnić od reszty. Dlatego tak trzeba ją połączyć z całością, by dla ludzkiego oka było to niezauważalne – wyjaśnia specjalista od lakierowania.

Pan Bogdan spędza w pracy codziennie ok. 10 godzin. Mówi, że winne są temu geny po dziadku, który nie tylko znał się na robocie i potrafił wszystko naprawić, ale był też bardzo wymagający i nade wszystko cenil sobie porządek. – Dziś na darmo szukać takich ludzi. Zwłaszcza wśród młodych – stwierdza.

(sch)

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 2003

Branża: motoryzacyjna

Liczba pracowników: 7-10

Kontakt:

Bogdan Szmek,

ul. Karwińska 406, Kocobędz,

e-mail: info@autolakszmeck.cz,www.autolakszmeck.cz

Tel. +420777673631

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Wieczny temat, czyli system emerytalny

Zbyt niskie świadczenia

Jak wynika z dokumentów OECD, w naszym kraju aż 83 proc. emerytów i 91 proc. emerytek otrzymuje świadczenia stanowiące od 20 do 50 proc. przeciętnego wynagrodzenia brutto. Zaledwie 5 proc. emerytów i 1 proc. emerytek ma przyjemność otrzymywać miesięcznie 56 proc. przeciętnej krajowej płacy. To, zdaniem ekspertów, poważny mankament naszego systemu emerytalnego. Przeciętny dochód seniorów w porównaniu z dochodami osiąganymi przez osoby zawodowo czynne jest zbyt niski, pomimo iż składki ubezpieczenia opłacane przez pracowników i pracodawców do niskich raczej nie należą. Przed pandemią koronawirusa premier RC Andrej Babiš obiecywał wnikliwą dyskusję nad ewentualnym obniżeniem wieku emerytalnego. Jeżeli oczywiście sytuacja gospodarcza na to pozwoli, dodawał. To akurat dziś jednak wydaje się pomysłem całkowicie nie na czasie. W Europie zresztą byłby to krok wyjątkowy, zdecydowana większość państw

przymierza się raczej do ruchów w przeciwną stronę. Czy w takim razie nie obniżanie, a dalsze podnoszenie wieku przechodzenia na emeryturę może u nas spotkać się ze społeczną akceptacją? Co do tego akurat można mieć spore wątpliwości. Póki co, zgodnie z ustawą, proces podnoszenia wieku emerytalnego ma być zakończony w 2030 roku. Wtedy wszyscy – kobiety i mężczyźni – nabywać będą prawo do świadczeń emerytalnych po osiągnięciu 65. roku życia. Dla porównania przypomnijmy, że jeszcze pod koniec lat osiemdziesiątych ub. wieku kobieta, która urodziła dwójkę dzieci, miała prawo przejść na emeryturę już w wieku 55 lat. Eksperti OECD sugerują dziś, że wiek przechodzenia na emeryturę powinien być w dalszym ciągu podnoszony, także po 2030 roku. Zgodnie z zasadą, że ludzie żyją coraz dłużej i coraz dłużej powinni też pracować. Teoretycznie można się z tym zgodzić, tyle tylko, że długie życie nie musi oznaczać (i niestety nie oznacza) życia w zdrowiu fizycznym i w

psychicznym komforcie. Jak wynika ponadto z zaleceń ekspertów OECD, do świadczeń emerytalnych uprawnione miałyby być u nas także osoby, które mogą wyśledzić się krótszym okresem składkowym. Dziś, aby zasłużyć na emeryturę, trzeba opłacać składki ubezpieczenia przez okres 35 lat. O wiele dłużej, aniżeli jeszcze kilkanaście lat temu. Dla wielu osób to nie miały problem.

Po inspiracje za granicę

Świadczenia dla emerytów i rencistów pochłaniają obecnie u nas ok. 8,5 proc. produktu krajowego brutto. Zdecydowana większość z tej sumy, bo ok. 6,9 proc., płynie na wypłatę emerytur. W krajach Unii Europejskiej przeznaczają się na te cele średnio ok. 11 proc. PKB. Jak wynika z prognoz ekonomistów, do 2050 roku uprawnienia emerytalne będzie u nas posiadać ok. 3 mln osób, o milion więcej, aniżeli obecnie. Czy ludzie zawodowo czynni będą w stanie zarobić na te świadczenia? Być może, jak sugerują eksperci OECD, niezbędne także w na-

szym kraju okaże się opracowanie i upowszechnienie jeszcze innych systemów emerytalnych, np. programów ubezpieczenia prywatnego czy emerytur pracowniczych. Po inspiracje i sprawdzone już rozwiązania można udać się chociażby do Wielkiej Brytanii, Niemiec, Finlandii czy Holandii. Tam, dla przykładu, zakładowe emerytury (grupowe ubezpieczenie zakładowe lub branżowe) stanowią ważne źródło finansowania świadczeń emerytalnych dla ok. 90 proc. obywateli, którzy skończyli 65. rok życia. Podobnie zresztą jak indywidualne ubezpieczenia emerytalne. Dlatego nie skorzystać więc z cudzych, sprawdzonych doświadczeń? Nikt nie ma przecież wątpliwości, że seniorzy wszędzie chcą godnie żyć – dzisiaj, ale także za kilkanaście czy kilkadziesiąt lat. Od 1996 roku do dziś płace w naszym kraju rosły szybciej, aniżeli świadczenia emerytalne. Podczas gdy w połowie lat 90. ub. wieku emerytura stanowiła 55,8 proc. przeciętnej płacy netto, obecnie jest to mniej niż 50 proc. ▲

Polskich zapalek już nie kupisz

Przez dekady zapalki były produktem pierwszej potrzeby. To się zmieniło i ich produkcja nie ma już racji bytu. Swoje zrobiły też trudności spowodowane przez koronawirusa. Niezależnie od przyczyn, trochę szkoda, że właśnie znikła ostatnia polska fabryka zapalek w Czechowicach-Dziedzicach (powiat bielski).

– Decyzja o likwidacji działającej od 100 lat Zapalkowni zapadła podczas nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy – poinformowała „Gazeta Wyborcza”.

– Decyzję podjęto w związku z trudną sytuacją ekonomiczną zakładu spowodowaną malejącym popytem na zapalki oraz trudnościami związanymi z epidemią CO-

VID-19 – podała spółka w lakonicznym komunikacie.

Tym samym z półek znikną ostatnie polskie zapalki. Wcześniej zostały zamknięte fabryki w Gdańsku, Sianowie, Bystrzycy i Częstochowie.

Fabryka w Czechowicach została założona w 1919 roku, a jej pierwsze linie produkcyjne ruszyły w 1921 roku. W 2011 roku 85 proc. akcji fabryki odkupiła od skarbu państwa warszawska spółka PCC Consumer Products.

Ciekawostką jest fakt, że czechowickie zapalki są sprzedawane nie tylko w Polsce, ale również w krajach Unii Europejskiej, Afryki czy Ameryki Południowej.

Nie po raz pierwszy w tym roku piszemy, że znikła jakiś ostatni, rozpoznawalny zakład.

Wiosną donosiliśmy, że „znika ostatni z trzech działających zakładów legendarnej fabryki porcelany w Chodzieży w Wielkopolsce”. Fabryka działała przez 150 lat, a jej produkty były doceniane i rozpoznawane na całym świecie.

Money.pl

- Produkcja zapalek w latach 70. XX wieku. Zdjęcie pochodzi z portalu Tramwajcieszyński.pl.

Ruka da się lubić

Fot. ARC

Świetnie spalisz się w Kuusamo polscy skoczkowie narciarscy. Największe powody do zadowolenia ma po weekendzie Dawid Kubacki (na zdjęciu), który dwukrotnie stanął na najniższym stopniu podium zawodów indywidualnych PŚ.

– Dwa razy podium w Ruce brałbym w ciemno przed zawodami. Można być pewnym siebie, ale wiadomo, jak jest na tej skoczni – skomentował sukces Kubacki w rozmowie z wyśłannikiem Eurosportu.

Skocznia w Ruce nigdy nie należała do ulubionych obiektów, a Polacy jeszcze nigdy w historii nie radowali się na niej ze zwycięstwa. Do tej pory w historii konkursów w Ruce tylko Małyszowi i Stochowi udawało się stawać na podium dzień po dniu – w 2018 roku zrobił tak Kamil Stoch, a w 2003 roku Adam Małysz.

Znakomicie spalisz się w Finlandii również inni podopieczni Michała Doleżala. Czeski trener za sterem polskiej reprezentacji postawił na elitarny skład, a z nawiązką odwziewał się za zaufanie Piotr Żyła – drugi skoczek sobotniego konkursu.

– Wiedzieliśmy, że zawodnicy dobrze skaczą, ale potrzebowaliśmy potwierdzenia w starciu ze wszystkimi najlepszymi na świecie. Teraz je mamy. To sygnał także dla innych naszych kadrowiczów – stwierdził Doleżał, który na najbliższe zawody do Rosji desygnuje polską „B” drużynę. Na kolejne zawody PŚ w skokach (4-6 grudnia) polecą: Jakub Wolny, Tomasz Pilch, Stefan Hula, Aleksander Zniszczoł, Paweł Wąsek i Maciej Kob.

(jb)

WEEKENDOWY SERWIS HOKEJA

Stalownicy w fotelu lidera

Janusz Bittmar

TIPSPORT EKSTRALIGA

TRZYNIEC – HRADEC KR. 2:1

Tercje: 1:0, 1:0, 0:1. Bramki i asysty: 13. M. Stránský (Martin Růžicka, Hřná), 22. Zadina (Marcinko, D. Musil) – 44. F. Pavlík (V. Růžicka, Smoleňák). Trzyniec: Kořenář – M. Doudera, Gernát, M. Adámek, D. Musil, Kundrátek, Jaroměřský – Martin Růžicka, M. Kovařík, M. Stránský – Hřná, Marcinko, Zadina – O. Kovařík, Jašek, Chmielewski – Dravecký, Roman, Hrehorčák – Kurovský.

Syalownicy, którzy w piątek rozpoczęli kolejną domową serię od zwycięstwa z Libercem (6:4), w niedzielę uporali się w Werk Arenie również z Hradcem Kralowej. Fotel lidera jest jak najbardziej zasłużony, wystarczy spojrzeć na dotychczasowy bilans spotkań w wykonaniu TrzYNica: 12 zwycięstw i tylko 1 porażka.

– W tym sezonie zaliczyliśmy już lepsze mecze, ale zwycięstwo oczywiście cieszy, tym bardziej, że rywal zagrał świetnie – Václav Varad’a, szkoleniowiec TrzYNica, skomentował niedzielną bitwę w Werk Arenie. Zwycięskiego gola w zaciętym spotkaniu zdobył Filip Zadina. Napastnik wypożyczony z Detroit Red Wings w tym sezonie jeszcze nie zaliczył słabego spotkania w ekstraklidzie. – Raduję się z każdej chwili spędzonej na czeskim ekstrakligowym boisku – zdradził 20-letni napastnik.

W pojedynku z Hradcem Kralowej pojawili się jednak również zgrzyty. – Liczę na poprawę gry trzeciej formacji. W meczu z Hradcem Kralowej trzeci atak miał trudne zadanie do wykonania i zbyt często grał bez krążka – zaznaczył Varad’a. W trzecim ataku, obok Lukáša Jaška i Ondřeja Kovaříka zagrał polski napastnik Aron Chmielewski, który w trzynastu meczach zdobył do tej pory

● Świetny występ w barwach TrzYNica zaliczył bramkarz Josef Kořenář. Fot. ZENON KISZA

siedem kanadyjskich punktów – za cztery gole i trzy asysty.

Stalownicy pozostają na dłużej pod Jaworowym. Dziś o godz. 17.00 zmierza się w Werk Arenie ze Spartą Praga.

PILZNO – WITKOWICE 6:3

Tercje: 2:1, 2:0, 2:2. Bramki i asysty: 3. Kodýtek (Jiříček, Vráblík), 6. Kracík (P. Musil), 24. Stach (Gulaš, Kracík), 31. Kodýtek (Stach, Vráblík), 56. Kantner (Pour), 60. Čerěšňák – 16. Marosz (Polášek), 41. Schleiss (Lakatoš), 45. Marosz (Dej). Witkowie: Dolejš – Štenčel, R. Polák, L. Kovář, Polášek, Trška, R. Černý, Koch – Schleiss, J. Hruška, Lakatoš – Dej, Marosz, Šišovský – Dočekal, Mikyska, Mallet – Lednický, Werbík, Bernovský.

Ostrawianie znajdują się obecnie na tournée po obcych lodowiskach. W weekend po raz kolejny przegrali z nieulubianym Pilzнем. – Zafundowaliśmy sobie drzemkę na wstępie spotkania, tracąc dwie bramki po

prostych błędach – stwierdził Mojmir Trličík, trener HC Witkowie Ridera. Goście do końca nie rezygnowali z uzyskania korzystnego rezultatu, zdobywając kontaktową bramkę z kija Marosza. – Wierzyłem, że możemy doprowadzić do dogrywki, niestety gospodarze w końcówce zagraли znów znakomicie.

CHANCE LIGA

HAWIERZÓW – LITOMIERZYCE 6:3

Tercje: 1:1, 4:0, 1:2. Bramki i asysty: 15. Prokeš (Kotala), 21. Kotala (Prokeš), 22. L. Bednář (Doktor), 24. R. Szturc (F. Seman, L. Rutar), 27. Doktor (O. Procházka, R. Szturc), 60. Adamský (Prokeš, L.

Rutar) – 19. Miškář (Lang, Teplý), 54. Procházka (Toman, Píkrýl), 57. Procházka (J. Holý, M. Beran). Hawierzów: Groh – Kočí, Bořuta, Mrowiec, Rašner, L. Rutar, Chrobček – Adamský, Prokeš, Kotarla – O. Procházka, F. Seman, R. Szturc – Doktor, Cihlář, L. Bednář – Mrva, Maruna, Fridrich – Ivan.

Hawierzowianie zaprezentowali się na własnym stadionie po prawie dwóch miesiącach. Zwycięstwo nad Litomierzycami zrodziło się w pierwszych dwóch tercjach, trzecia dogrywała się trochę z przymusem. – Nawiazaliśmy do dobrej gry z derbów z Frydkiem-Mistkiem. W derbach zabrakło nam efektywności, tym razem w tej materii było znacznie lepiej. Odetchnęliśmy z ulgą – relacjonował po zwycięskim spotkaniu Jiří Režnar, trener gospodarzy.

Dziś o godz. 16.00 drużyna Hawierzowa podejmuje Kolin.

Lokaty: 1. Poruba 22, 2. Benátky n. L. 22, 3. Jihlava 21, 11. Frydek-Místek 12, 14. Hawierzów 9 pkt.

Pokazówka Banika Karwina

Piłkarze ręczni Banika Karwina po weekendzie umocnili się na prowadzeniu w tabeli Strabag Rail Ekstraligi. Kluczem do trzypunktowej przewagi nad Pilzнем było zwycięstwo z Jičínem, w dodatku różnicą klasy, 29:18.

– Cały zespół zagrał rewelacyjnie. Pozwoliłmy gospodarzom na niewiele – stwierdził zadowolony

Michal Brůna, szkoleniowiec Karwiny. Podobnie jak w poprzednich ekstrakligowych kolejkach, również tym razem karwiniacy ograniczyli się do gry z podstawową siódmką. – Postawiłem na sprawdzoną siódmkę, praktycznie zegraliśmy bez zmian – zdradził Brůna taktykę, z którą Banik w tym sezonie zadziwiał rywali.

(jb)

STRABAG RAIL EKSTRALIGA

JIČÍN – KARWINA 18:29

Do przerwy: 10:16. Karwina: Marjanović 1, Mokroš – Skalický 2, S. Mlotek 2, Solák 7, Jan Užek 2, Růža 2, Drzyzga, Franc, Patzel 6/3, Nedoma 6, Gromyko 1, Nantl, Plaček, Široký, Flajsar.

Lokaty: 1. Karwina 14, 2. Pilzno 11, 3. Koprzywnica 10 pkt. W nast. kolejce (6. 12.): Karwina – Hranice (10:30).

Najważniejszym wydarzeniem w mojej karierze, jeśli chodzi o mundial, był hat trick z Polską, który zmienił dużo w moim życiu. Zostałem później królem strzelców, co zaowocowało transferem do Barcelony

Gary Lineker,

legendarny napastnik Anglii, który w poniedziałek skończył 60 lat

Papadopoulos: Zawsze staram się przestrzegać zasad fair play

W meczu 9. kolejki Fortuna Ligi piłkarze Karwiny raczej nie zachwycili, przegrywając drugie z rzędu spotkanie, tym razem ze Zlinem 0:2. Zachwycił natomiast swoją postawą fair play napastnik Karwiny, Michal Papadopoulos. Na czele tabeli bez zmian – prowadzą praskie kluby „S”, Slavia i Sparta.

Janusz Bittmar

Piłkarze Karwiny szybko przegrali na stadionie w Raju, tracąc pierwszego gola w 1. minucie, a drugiego w 9. – za każdym razem po akcji aktywnego Poznara. W drugiej połowie sobotniego spotkania obraz gry nie uległ zmianie. Gospodarze mieli wprawdzie częściej w posiadaniu piłkę, ale bez efektu.

Sytuacja, która zapisała się złotymi literami w historii Fortuna Ligi, zrodziła się w 73. minucie. Šindelář długim dośrodkowaniem znalazł Papadopoulosa, a ten musiał nieznacznie głową piłkę w kierunku niepilnowanego Guby. Słowacki pomocnik zdobył wprawdzie bramkę, ale całą sytuację musiał zweryfikować system VAR. Po długim namyśle sędziowie wpięrow uznali gola, Michal Papadopoulos wytłumaczył jednak arbitrowi, że jest w stu procentach przekonany o tym, że chodziło o spalonego. Na tablicy wyników pozostał więc rezultat 0:2 i to aż do końcowego gwizdka.

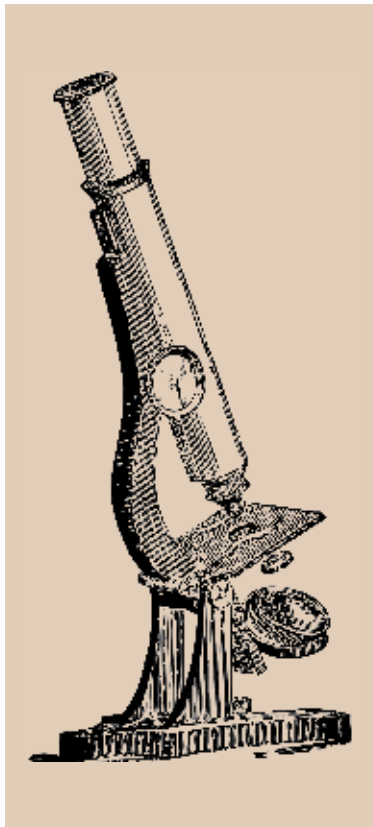
Obaj trenerzy skomentowali postawę fair play doświadczanego karwińskiego napastnika. – Chyłę czoło przed Michałem. Znamy się jeszcze z czasów Banika i wcale nie jestem zaskoczony jego postawą. To mądry i szlachetny chłopak – stwierdził trener Zlina, Bohumil Páňík. Nie obrazili się również koledzy Papadopoulosa z karwińskiej szatni. – Taka postawa fair play jest ważna, bo pokazuje, że futbol to nie tylko chęć zwycięstwa za wszelką cenę – ocenił wspaniały gest swojego piłkarza trener Karwiny, Juraj Jarábek. – Zresztą zastu-

żyliśmy na porażkę, nasza gra traciła myśkłą.

A jak skomentował całe zajście z 73. minuty, kluczowe dla losów meczu, Michal Papadopoulos? – Myślałem, że całą sytuację rozstrzygnie powtórka wideo, ale w końcu sam musiałem zareagować i przyznać się do kontaktu z piłką, a co za tym idzie, wystawienia Guby na pozycję spaloną – stwierdził 35-letni napastnik, który do Karwiny trafił w letnim okienku transferowym z Korony Kielce. – W szatni piłkarze nie mieli do mnie pretensji. Nikt nie stuknął się w czoło, sugerując, że zepsułem

całe zawody. Sami zepsuliśmy ten mecz na wstępie spotkania, pozwalając gościom na zdobycie szybkich bramek – podkreślił Papadopoulos, który do dżentelmenów boiska należał również w trakcie gry w barwach poprzednich pracodawców – Banika Ostrawa, Bayeru Leverkusen, Mladěj Bolestaw, SC Heerenveen, FK Rostów, Zagłębia Lubin, Piasta Gliwice i Korony Kielce. – W każdym zespole, w którym grałem, starałem się przestrzegać zasad fair play. Przecież nie można mieć frajdy ze zdobytej bramki w sposób niezgodny z przepisami. ▲

RETROSKOP

W zeszłym tygodniu postawiłem w tej rubryce na szybką piłkę – zdjęcie bez zbędnych opisów. Bohater ubiegłotygodniowego archiwalnego zdjęcia jest jednak na tyle charyzmatyczną postacią, że zagadkowy minimalizm nie przeszkodził Wam w roszczyfrowaniu pytania nr 33.

Tak, „tajemniczym” bramkarzem na zdjęciu był legendarny Józef Młynarczyk, golkeeper reprezentacji Polski, a także takich klubów, jak FC Porto, SC Bastia czy Stali Bielsko-Biała. Wychowanek Dozamet Nowa Sól na polskich boiskach brylował też w barwach Odry Opole i Widzewa Łódź. Właśnie z Widzewa wyruszył na podbój zachodnioeuropejskich boisk, gdzie świetnie sprawdził się zwłaszcza w portugalskim gigancie – FC Porto. Z hasłem „Młynarczyk – Poland” nie zgubimy się nawet dziś na ulicach malowniczego Porto.

Pora jednak na 34. pytanie w naszym retro zestawieniu. Przypominam, że raz na cztery pyta-

nia do jednego z Was uśmiechnię się szczęście w postaci zdobytego voucheru o wartości 500 koron do sieci sklepów sportowych Sportissimo. Brane są pod uwagę wszystkie wasze poprawne odpowiedzi napływające do mojej skrzynki pocztowej w ciągu całego miesiąca. Milej zabawy!

PYTANIE NR 34

Na kanwie wielkiego powrotu do ringu Mike’a Tysona, który w sobotę zmierzył się w Los Angeles z Royem Jonesem Jr. w weterańskiej walce pięściarskiej, powraca w Retroskopie temat polskiego boksu. Bohater ze zdjęcia posiada w swoim dorobku brązowy medal igrzysk olimpijskich w Seulu 1988, który otworzył mu drogę do kariery zawodowca. Na zawodowym ringu sięgnął po 41 zwycięstw, z tego 33 przez nokauty. Podobnie jak Mike Tyson, również nasz bohater nie do końca radził sobie z życiem poza-ringowym, ale także w jego przypadku można mówić o happy

Fot. ARC

endzie. Od dwóch lat z powodzeniem działa w Krotoszynie klub bokserki, w którym trenują m.in. dzieci z biednych rodzin. Nasz bohater jest patronem drużyny.

„Według mnie on jak nikt inny przybliżył Europie boks zawodowy. Dla mnie to europejski Muhammad Ali. To on, zanim nastała era braci Kliczko, zbudował siłę europejskiej wagi ciężkiej. Co prawda byli przed nim inni mistrzowie, ale on miał

specyficzny styl. Był wielki, silny, wręcz brutalny, walczył naprawdę twardo. Moim zdaniem jest niekoronowanym mistrzem wagi ciężkiej” – stwierdził wybitny trener George Hernandez. Faktycznie, po jego prawym sierpowym trzeba było długo dochodzić do pełnej sprawności fizycznej.

Na odpowiedź czekam do najbliższej niedzieli pod adresem: bittmar@glos.live. (jb)

INFORMATOR

Czas słodkich konkursów

Fot. ARC

Jeszcze tylko do jutra Gminny Ośrodek Kultury w Zebrzydowicach czeka na zgłoszenia do konkursu „Świąteczne Ciasteczka Bożonarodzeniowe”. Jak co roku własny konkurs na cieszyńskie ciasteczka szykuje również Zamek Cieszyn. Celem obu przedsięwzięć jest promocja cieszyńskich ciasteczek bożonarodzeniowych.

Do zebrzydowickiego konkursu organizatorzy zapraszają wszystkich miłośników sztuki cukierniczej. Uczestnicy są zaś zobowiązani do wykonania jednego ciasteczka (w liczbie 20 szt.). Aby wziąć udział w konkursowych szrankach należy także wypełnić kartę zgłoszenia i przesłać ją do środy 2 grudnia na adres e-mail: gok@gok.zebrzydowice.pl. Z kolei wypieki należy

dostarczyć do soboty, 12 grudnia (do godz. 9.00), do sali widowiskowej Zamku w Zebrzydowicach. Jury będzie oceniać smak i wygląd wypieków, a ogłoszenie wyników nastąpi jeszcze tego samego dnia w południe. Regulamin konkursu oraz potrzebne dokumenty są dostępne na stronie: www.gok.zebrzydowice.pl.

W środę 16 grudnia rozpocznie się dla odmiany XIV edycja cieszyńskiego konkursu, który z powodu pandemii COVID-19 zostanie przeprowadzony na innych zasadach niż dotychczas. Chęć udziału w konkursie należy zgłosić do 16 grudnia. Można to zrobić telefonicznie (tel. +48 33 851 08 21 wew. 10) lub mailowo (info@zamekcieszyn.pl). Gotowe ciasteczka

należy zaś dostarczyć (wraz z czytelnie wypełnionym i podpisanym formularzem zgłoszeniowym) do czwartku, 17 grudnia do godz. 17.00 do Oranżerii Zamku Cieszyn (ul. Zamkowa 3a). Konkursowe jury będzie oceniało ich zgodność z tradycją, estetykę, staranność wykonania, bogactwo form, smak i sposób podania. Ogłoszenie wyników nastąpi w środę 23 grudnia o godz. 10.00 na stronie internetowej Zamku Cieszyn. **(wik)**

WOŚP zagra w Pradze

10 stycznia 2021 r. odbędzie się nad Wisłą 29. finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Jak co roku orkiestra Jurka Owsiaka „zagra” też poza granicami kraju. W listopadzie jej sztab zawiązał się m.in. w Pradze.

Sztab nr 6015 został zarejestrowany przy Stowarzyszeniu Rodziców i Przyjaciół Polskiej Szkoły w Pradze. Wiadomo już, że finał WOŚP, za sprawą epidemiologicznych ograniczeń, będzie tym razem wyglądał inaczej niż w latach ubiegłych. – Nie wiemy, czy uda nam się w styczniu

spotkać, więc prawdopodobnie wydarzenie częściowo będzie miało charakter on-line. Dodatkowo, inaczej niż w latach ubiegłych, chcemy także przygotować atrakcje dla całych rodzin – mówi „Głosowi” Maria Knapik, szefowa praskiego sztabu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Wolontariusze WOŚP będą tym razem zbierali fundusze na zakup medycznego sprzętu dla laryngologii, otolaryngologii i diagnostyki głowy. Wydarzenie przebiegnie pod hasłem „Finał z głową”. – In-

formacje na temat naszego sztabu oraz 29. finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy znajdują się na internetowej stronie www.wosp.cz. Założyliśmy również fanpage na Facebooku WOŚP Praha i obecnie są to dwa najważniejsze miejsca informacji o naszych działaniach – mówi Maria Knapik, dodając, że prasy wolontariusze WOŚP szukają również sponsorów. – Ponieważ nasza akcja jest zupełnie charytatywna, będziemy bardzo wdzięczni, jeśli takowi się znajdą – stwierdza szefowa sztabu #6015. **(wik)**

ŻYCZENIA

W kalendarzu jest jutro taki dzień, przeznaczony wyłącznie dla Ciebie...

W środę, 2 grudnia 2020, obchodzić będzie swój piękny i czcigodny jubileusz życiowy moja Ukochana Małżonka oraz nasza Droga Mamusia, Babcia, Prababcia, Siostra, Szwagierka i Ciocia

WANDZIA FIRLA

z Czeskiego Cieszyzna (ongis z Karwiny-Kopalni)

Z tak zacnej okazji szczerze, bo z serca płynące życzenia, a zwłaszcza: miłości, dobrego zdrowia, przychylności niebios, pogody ducha, optymizmu, spełnienia marzeń i jeszcze co najmniej 20 spokojnych, beztrudnych lat życia składają Drodzej Jubilatce wszyscy najbliżsi, począwszy od kochającego męża Edwarda po przemitych prawnuczków Adaśka i Wojtusia.

GL-690

CO NA ANTENIE OFERTA PRACY

POLSKIE AUDYCJE. po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE. „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

ZATRUDNIMY na stanowisko technika-handlowiec w branży cieciga metalu. +48 338 521 134, thermacut@thermacut.pl

GL-630

WSPOMNIENIA

Kto kochał nie zapomni, kto znał, niechaj wspomni.

Dziś, 1 grudnia 2020, obchodziłaby 100 lat nasza Nieodżałowana i Kochana

śp. ANNA KRZYWOŃ

długoletnia nauczycielka z Czeskiego Cieszyzna, zaś 19 maja 2020 minęła czwarta rocznica Jej śmierci

O chwilę wspomnień, zadumy i modlitwy proszą syn, córka i zięć z rodzinami.

GL-679

Dnia 3 grudnia 2020 minie czwarta rocznica śmierci naszego Drogiego Męża, Ojca, Dziadka, Brata i Wujka

śp. mgr. JANA MUSIOŁA

z Trzinyńca - Łyżbic

Wszystkich, którzy Go znali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę wspomnień i cichą modlitwę proszą żona i córka z rodziną.

GL-682

Dnia 15 grudnia 2020 minie już czternasta rocznica śmierci

śp. inż. HENRYKA TWARDZIKA

a w tym roku obchodziłby swoje 90. urodziny

W dniu 11 listopada 2020 minęła dwunasta rocznica śmierci Jego Żony

śp. WANDY TWARDZIKOWEJ

która w tym roku obchodziłaby swoje 95. urodziny

Z szacunkiem i miłością wspominają na Rodziców synowie Janusz i Piotr z rodzinami.

GL-692

NEKROLOGI

Poszedłem cichutko, bo mnie zawołali, nie dałem wam ręki, bo nie było czasu. Żał mi was tu wszystkich, co żyjecie dalej i żał mi odchodzić do dalekich snów.

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 24 listopada 2020 zmarł nagle w wieku 85 lat nasz Kochany Ojciec, Dziadek, Teść, Brat, Szwagier i Wujek

śp. KAROL CHYROWSKI

zamieszkały w Karwinie-Mizerowie

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się we wtorek dnia 1 grudnia 2020 o godz. 15.00 w sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie-Raju. W smutku pogrążona rodzina.

GL-693

Wstrząśnięci smutną wiadomością o nagłym odejściu na wieczność naszego Kolegi

śp. KAROLA CHYROWSKIEGO

składamy wyrazy głębokiego współczucia córce Renacie z rodziną oraz pozostałej rodzinie. Chór „Hejnał-Echo”.

RK-088

NEKROLOGI

Odeszła cicho, bez słów pożegnania. Tak jakbyś nie chciała swym odejściem smucić... Tak jakbyś wierzyła w godzinę rozstania, że masz niebawem z dobrą wieścią wrócić.

Ks. Jan Twardowski

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 listopada 2020 w wieku 88 lat zmarła nasza Kochana Mama, Siostra, Ciocia i Kuzynka

śp. ODONIA CHARVÁT

z domu Jędrzejczyk,

emerytowana nauczycielka choreograf, kierownik artystyczny

Zmarłą pożegnamy w gronie najbliższych.

Pogrążona w smutku córka z partnerem.

GL-699

Wyrazy głębokiego współczucia pani Ivecie Nociarowej z powodu śmierci Matki

śp. ODONII CHARVÁTOWEJ

składa w imieniu pracowników nowomiejskiej i fryszackiej szkoły podstawowej Dyrekcja Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Karwinie-Frysztacie.

GL-696

Wyrazy głębokiego współczucia i słowa wsparcia pani Ivecie w tych trudnych chwilach, po stracie Matki,

śp. ODONII CHARVÁT

składają byli członkowie zespołów „Skotniczka” i „Skotnica”.

GL-697

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o zgonie

śp. ODONII CHARVÁT

polskiej patriotki, założycielki zespołów tanecznych „Skotniczka” i „Skotnica”

Była człowiekiem ofiarnym, w pełni oddanym sprawie orłowskiego folkloru. Cześć Jej Pamięci.

Rodzinie składamy wyrazy szczerzego współczucia. Zarząd MK PZKO w Orłowej-Lutyni.

GL-698

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich, że dnia 29 listopada 2020 zmarł w wieku 92 lat nasz Ukochany Ojciec, Dziadek, Pradziadek, Brat, Szwagier i Wujek

śp. EUGENIUSZ CHARWOT

zamieszkały w Suchej Górnej

Ze Zmarłym pożegnamy się w kręgu najbliższej rodziny. W smutku pogrążona rodzina.

GL-701

Kto w sercach żyje tych, których opuścił, ten nie odeszł...

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 28 listopada 2020 zmarła w wieku 88 lat nasza Ukochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia i Ciocia

śp. ANNA KOCUROWA

z domu Martynkowa, z Karwiny-Łąk,

zamieszkała w Bystrzycy pod nr 1144

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w czwartek dnia 3 grudnia 2020 o godz. 14.30 w kościele parafialnym w Łąkach nad Olzą. Zasmucona rodzina.

GL-700

...Jest coś, co mrokom się opiera, jest pamiętać...a ona nie umiera.

Wyrazy głębokiego współczucia Koledze, Prezesowi Rady Szkoły inż. Stanisławowi Bubie i najbliższej rodzinie z powodu zgonu Ojca

śp. inż. LEONA BUBY

składają dyrekcja, grono pedagogiczne oraz pracownicy Polskiej Szkoły Podstawowej im. Gustawa Przeczka w Trzyniecu.

GL-693

Przekazujemy wyrazy współczucia rodzinie z powodu śmierci

śp. MIECZYŚŁAWA MOLENDY

Koledzy i koleżanki ze stonawskiej ławy szkolnej na Hołkowicach.

GL-694

www.glos.live

PROGRAM TV

WTOREK 1 GRUDNIA

TVC 1

5.59 Studio **6 9.00** Napisala: Morderstwo (s.) **9.50** Pr. rozrywkowy **10.35** Cyrk Humberto (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko, co lubię **14.30** Uśmiechy Jaroslava Svěcenego **15.05** Downton Abbey (s.) **15.55** Napisala: Morderstwo (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Niewinne kłamstwa (s.) **21.30** Jedna ręka nie klaszcze (film) **23.15** Koło pełne gwiazd **0.10** Sprawy detektyw Murdocha (s.) **0.55** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Učitelka **12.00** Labirynt świata i raj serca **12.10** Nie poddawaj się plus **12.35** Nie poddawaj się **13.00** Znikające strony rodzinie **13.20** Jak Hitler planował zniszczyć Paryż **14.15** Znikające strony rodzinie **14.35** Odkryte skarby **15.25** Niestarzający się Jumbo Jet **16.25** Niegościnną planeta **17.15** Nurkowanie w jaskiniach pod Budapesztem **18.10** Manu i Maciej jadą z Rzymu na wyspę Capri **18.35** Labirynt świata i raj serca **18.45** Wieczorynka **19.00** Na rowerowym szlaku **19.15** Boska młodość **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Super-działo Hitlera **20.55** Czeski journal **22.20** Dynastia Kennedy **23.05** W imię ojczyzny (s.) **23.55** Dicie (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.55** Spece (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Castle (s.) **15.00** Mentalista (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Tajemniczy szef **21.40** Weekend **22.40** Whiskey Cavalier (s.) **23.35** Mentalista (s.).

PRIMA

6.10 Pieskie życie (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **9.05** M.A.S.H. (s.) **10.20** Miłość na horyzoncie (film) **12.20** Strażnik Teksasu (s.) **13.20** Gliniarz i prokurator (s.) **14.25** Policja w akcji **15.25** Agenci NCIS (s.) **16.25** Policja w akcji **17.25** Wiadomości kryminalne **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Showtime **20.15** Słoneczna (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dědka **22.50** Złote rączki **23.25** Policja w akcji **0.25** Agenci NCIS (s.).

ŚRODA 2 GRUDNIA

TVC 1

5.59 Studio **6 9.00** Napisala: Morderstwo (s.) **9.45** Downton Abbey (s.) **10.30** Opowiadanie filmowe **10.45** Wszystko-party **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Świąd **14.15** Ojciec Brown (s.) **15.00** Downton Abbey (s.) **15.55** Napisala: Morderstwo (s.) **16.40** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Żandarmerskie humoreski (s.) **21.35** Hercule Poirot (film)

23.15 Komici na piątek **0.10** AZ kwiz. **TVC 2.5.59** Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Učitelka **12.00** Labirynt świata i raj serca **12.10** Nasza wieś **12.35** Na muzycznym szlaku **13.05** Dynastia Kennedy **13.50** Błękitna strefa długowieczności **14.40** Mozambik, wyspa poza czasem **15.35** 10 wieków architektury **15.50** Europa dziś **16.20** Klucze **16.45** Czeski journal **18.10** Mistrzowie medycyny **18.35** Labirynt świata i raj serca **18.45** Wieczorynka **18.55** Agenci NCIS (s.) **16.25** Policja w akcji **17.25** Wiadomości kryminalne **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Showtime **20.15** Pięknikiarki (s.) **21.35** Show Jana Krausa **22.55** Superszef **24** godziny do piękna i z powrotem **0.10** Policja w akcji **1.05** Agenci NCIS (s.).

wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ślub od pierwszego spojrzenia **21.35** Zamierzamy się znanymi **23.00** Whiskey Cavalier (s.) **23.55** Mentalista (s.).

PRIMA

6.10 Pieskie życie (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **9.05** M.A.S.H. (s.) **10.20** Małżeństwo z rozsądku (film) **12.20** Strażnik Teksasu (s.) **13.25** Gliniarz i prokurator (s.) **14.25** Policja w akcji **15.25** Agenci NCIS (s.) **16.25** Policja w akcji **17.25** Wiadomości kryminalne **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Showtime **20.15** Pięknikiarki (s.) **21.35** Show Jana Krausa **22.55** Superszef **24** godziny do piękna i z powrotem **0.10** Policja w akcji **1.05** Agenci NCIS (s.).

CZWARTEK 3 GRUDNIA

TVC 1

5.59 Studio **6 9.00** Napisala: Morderstwo (s.) **9.50** Downton Abbey (s.) **10.35** Chłopak **11.00** Wszystko, co lubię **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Carmen **14.15** Zawodowcy (s.) **15.05** Downton Abbey (s.) **16.00** Napisala: Morderstwo (s.) **16.45** Wszystko, co lubię **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Niewinne kłamstwa (s.) **21.20** Pr. dyskusyjny **22.20** Gejzer **22.55** Godzina prawdy (film) **0.15** Śmierć w Pemberley (film) **1.45** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Učitelka **12.00** Labirynt świata i raj serca **12.10** Magazyn chrześcijański **12.35** Nasze tradycje **13.05** Pancerniki **13.50** Powstanie cywilizacji **14.45** Niezwykła planeta **15.30** Wynalazki, które zmieniły świat **16.25** Maine, wschodnia brama Ameryki **17.20** Niedźwiedź w domu **18.10** Złotnik **18.45** Wieczorynka **19.00** Przegląd nauki i techniki **19.30** Tajna mowa pieniądza **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Niesamowita Korea **21.00** Manu i Maciej jadą z Rzymu na wyspę Capri **21.30** Izrael **22.00** Kobiety, które nie śpią (film) **22.25** 3 sezony w piekle (film) **0.15** Queer.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova **8.45** Ulica (s.) **9.40** Ślub od pierwszego spojrzenia **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Castle (s.) **15.00** Mentalista (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **22.55** Gwiazdne życie **23.35** Mentalista (s.).

PRIMA

6.10 Pieskie życie (s. anim.) **7.00** Nowy dzień **9.05** M.A.S.H. (s.) **10.20** Droga do szczęścia (film) **12.20** Strażnik Teksasu (s.) **13.20** Gliniarz i prokurator (s.) **14.25** Policja w akcji **15.25** Agenci NCIS (s.) **16.25** Policja w akcji **17.25** Wiadomości kryminalne **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Showtime **20.15** Słoneczna (s.) **21.35** Pr. rozrywkowy **22.50** Szefem w kilka minut **23**

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

LOGOGRYF

Rozwiązaniem logogryfu jest dokończenie fraszki Jana Izydora Sztaudyngera:

„Miły czytelniku, upraszam cię wielce,
Nie pij fraszek haustem – sącz je
po...”.

1. część oka lub drużynowa dyscyplina sportowa
2. rosła polna, a nad nią szumiał gaj
3. ocena samego siebie, autokrytyka
4. zakładana na stopę zamiast onucy
5. złota myśl, powiedzenie, maksyma
6. kruche ciasto z jabłkami
7. wąska deska w płocie
8. ostra wymiana zdań, kłótnia

Wyrazy trudne lub mniej znane:
SZTACHETA

1	2	3	4	5	6	7	8
S	S	S	S	S	S	S	S
A	A	A	A	A	A	A	A

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Poziomo i pionowo jednakowo:

1

2

3

4

1

2

3

4

1. dyscyplina Roberta Korzeniowskiego

2. antonim bessy

3. achteł, dawna jednostka objętości lub potocznie uczeń klasy ósmej

4. rzeka w Ghanie

Wyrazy trudne lub mniej znane: DAKA

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Poziomo i pionowo jednakowo:

1

2

3

4

1

2

3

4

1. imię Zoli lub Karwicza

2. miasto po słowacku

3. cel wędrowki Odyseusza, grecka wyspa na Morzu Jońskim

4. album zespołu „Metallica” z 1996

Wyrazy trudne lub mniej znane: LOAD

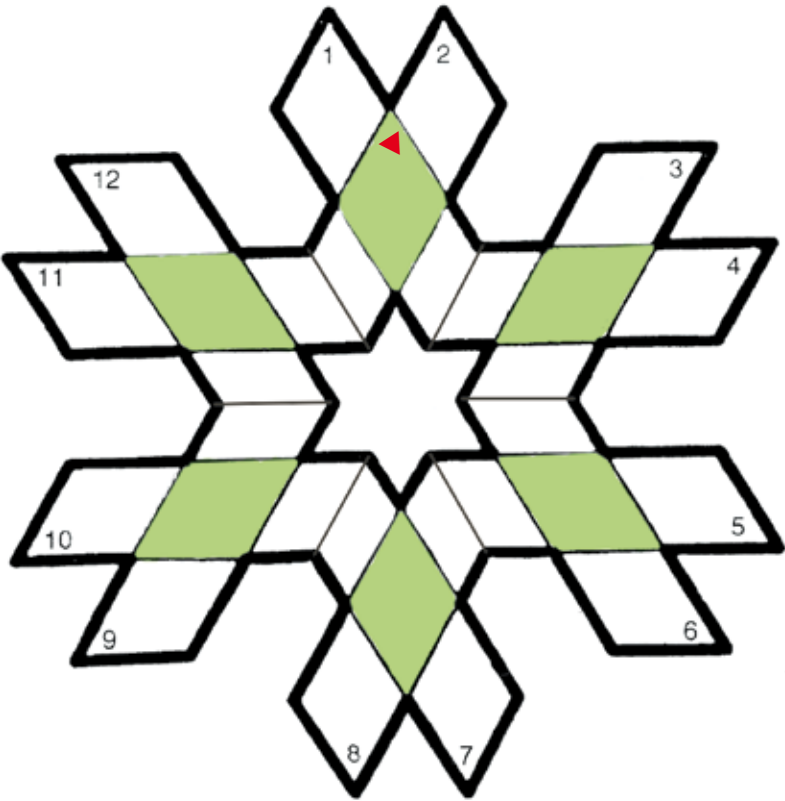
LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem logogryfu jest dokończenie aforyzmu, którego autorką jest Sophia Loren, właściwie Sofia Villani Scicolone (ur. 20 września 1934 w Rzymie) – włoska aktorka filmowa:

„Jeśli kobieta jest szczęśliwa,
jest także...”

- 1.-4. reputacja, sława, renoma, dobre imię
- 3.-6. mały Nietęgczek, gdy dorosnie
- 5.-8. wiązanki rzodkiewek
- 7.-10. kładziony na przedostatniej sylabie
- 9.-12. bardzo cenny okaz
- 11.-2. mebel do siedzenia i spania

Wyrazy trudne lub mniej znane: PĘCZKI

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 11 grudnia 2020 r.